

מזן התלמוד

סדר נשים, מסכת גיטין, דף ס"ח

אמרי ליה: איתיה בטורא פלן, כריא ליה בירא ומליא ליה מיא, ומיכסיא בטינרא וחתמיה בגושפנקיה. וכל יומא סליק דרקייע וגמר מתיבתא דרקייעא, ונחית לארעא וגמר מתיבתא דארעא, ואתי סייר ליה לגושפנקיה ומגלי ליה ושתי, ומכסי ליה וחתים ליה ואזיל.

סינרא - סלע
גושפנקיה - החותמת שלו
מתיבתא - ישיבה

הסבר: שלמה המלך שאל את השדים היכן נמצא אשמדאי, מלך השדים. אמרו לו שהוא נמצא בהר מסויים, ויש לו שם בור חפור מלא במים, מכוסה בסלע שאותו הוא חותם בחותמו. כל יום הוא עולה לרקיע ולומד בישיבה של מעלה, ויורד לארץ ולומד בישיבה למטה, ואז בודק את החותם, פותח את הבור ושותה, ומכסה וחותם אותו שוב.

על המפה

תבליט המנורה בשער טיטוס ברומא

שער טיטוס נמצא ברומא. הוא נקרא על שמו של טיטוס, המצביא הרומאי שהחריב את בית המקדש השני. את השער בנה אחיו של טיטוס, דומיטיאנוס, בשנת 82 לספירה, כדי לפאר את נצחונו על היהודים. גובה השער 15.4 מטרים ורוחבו 13.5 מטרים. **על השאר מופיעים תבליטים שונים, שבאחד מהם נראים חיילים רומאים נושאים את כלי המקדש, ביניהם מנורת הזהב, ויהודים שנלקחו בשבי.** יהודי רומא נהגו שלא לעבור דרך שער טיטוס, אולם ביום ההכרזה על הקמת מדינת ישראל בתש"ח הם צעדו דרכו בכיוון ההפוך, כדי לסמל את השיבה מרומא לארץ ישראל. צורת המנורה שמופיעה על השער מופיעה על סמל

מדינת ישראל.

תבליט משער טיטוס בו נראית תהלוכה של לגיונים רומאים הנושאים שלל מבית המקדש (Cassius, Wikipedia, Ahenobarbus)

"תלמוד ישראלי" פרויקט חינוכי, קהילתי וחברתי המנניש את התלמוד תוך חיזוק והעצמת הקשר לתרבות ומורשת ישראל.

זמני השבת במוקדי הפעילות בעולם:

ישראל י"ם:	ישראל ת"א:
כניסת שבת: 19:04	כניסת שבת: 19:19
יציאת שבת: 20:18	יציאת שבת: 20:21
כניסת שבת: 19:56	כניסת שבת: 20:39
יציאת שבת: 21:01	יציאת שבת: 22:09

זוס ט' באב

סדר נשים | מסכת גיטין ס"ח - ע"ד
פרשת ואתחנן | ה'י"א באב תשפ"ג (29-23 ליולי 2023)

דף ס"ח: תולעת השמיר

כאשר שלמה המלך בנה את בית המקדש, הביאו אבנים ענקיות, וכדי שיהיו ראיות להעמיד אותן בבנין היו צרכים לסתת אותן ולישר אותן. שלמה המלך לא ידע מה לעשות, מפני שהתורה אוסרת להשתמש באבנים שסותתו באמצעות ברזל לבנית בית המקדש. **יעצו לו חכמי ישראל שישתמש בתולעת השמיר.** וכך על פי המקדש הצליח שלמה המלך באמצעות חוכמתו והיכולת שלו לדבר עם כל היצורים בשפות שונות - לגלות היכן נמצאת תולעת השמיר ולהביא אותה כדי שתסייע בעבודות המקדש.

דף ס"ט: יין לבן ויין אדום

כאשר אדם שותה יין, הוא מברך עליו "בורא פרי הגפן".

אם אחר כך הביאו לו יין אחר משובח, עליו לברך "ברוך... הטוב והמטיב". גם את מצות שתית ארבע כוסות בליל הסדר עדיף לקיים ביין אדום כי בדרך כלל הוא משובח יותר, וגם מפני שצבעו האדום רומז לדם של היהודים והילדים שעבדו בפרך במצרים.

דף ע': הדאגה והבריאות

הדפים הראשונים של הפרק השביעי של המסכת, פרק "מי שאחזו", עוסקים בכל מיני סגולות ורפואות שחז"ל גילו:

בדף זה לומדים כי שלושה דברים מחלישים את כוחו של האדם: א. הדאגה והפחד מפני העתיד, כשאדם חושש מה יהיה עם פרנסתו ומה בכלל יתרחש בעתיד. ב. הטרחת של הדרך. ג. אדם החושש מן העברות שבידו. שלושת הדברים הללו מחלישים את כוחו של האדם.

★ | מן ההסטוריה

שיירת השבויים והמנורה מובלים לרומא

בשנת 70 לספירה הצליחו הרומאים לדכא את המרד הגדול שפרץ ביהודה. המצביא טיטוס, בנו של אספסיאנוס, כבש את ירושלים, החריב אותה ושרף את בית המקדש. יהודים רבים נהרגו, ורבים אחרים נפלו בשבי. במסגרת חגיגות הניצחון שלו, הכריח טיטוס את השבויים היהודים להילחם בזירה זה בזה או בחיות טרף, והרג אותם בדרכים אכזריות. כאשר חזר לרומא הצעיד איתו שבויים רבים בתהלוכת ניצחון המכונה "טריומף", בה הוצגו לראווה כלי המקדש שנבזזו. בראש התהלוכה צעד שמעון בר גיורא, אחד ממנהיגי המרד, שהוצא להורג בסופה. מאוחר יותר הונצחה התהלוכה בתבליט על שער טיטוס שנבנה לכבודו.

מתפללים

לפניכם אירוע שעורר דיון סוער:

בית הכנסת "החורבה" בעיר העתיקה בירושלים, נבנה בפעם הראשונה לפני כ-500 שנה ונחרב על ידי ערבים. נבנה בשנית לפני כ-300 שנה ונחרב שוב בידי ערבים. נבנה בשלישית לפני כ-200 שנה כמבנה גדול ומפואר, ונחרב על ידי הערבים במלחמת העצמאות. כך נשאר בעיר העתיקה הריסות בית הכנסת זכר לחורבה ולחורבן. לפני מספר שנים עלה רעיון לבנות מחדש את בית הכנסת כפי שהיה בימי תפארתו. הרעון הזה עורר ויכוח גדול.

מצד שני:

חלק מהאנשים טענו שצריך להשאיר אותו כך הרוס, כדי שאנשים שעוברים במקום יוכלו יותר להתחבר לחורבן, להבין יותר טוב את מה שהיה, ודווקא החורבות יספרו טוב יותר את סיפורו של העם היהודי. לכן לא כדאי לבנות אותו מחדש.

מצד אחד:

חלק מהאנשים טענו שחשוב מאוד לבנות מחדש ובפאר את בית הכנסת, ולהחזיר אותו להיות כפי שהיה בימי הטובים והמפוארים. בכך ניתן להראות שהעם היהודי בונה שוב את חורבותיו.

מה דעתכם? לבנות מחדש או לא?

אם גם אתם נתקלתם בדילמה ו'התפללתם' עליה אתם מוזמנים לשתף אותנו ונפרסם אותה אצלנו בעלון. ניתן לשלוח למייל talmudisraeli@medison.co.il תחת הנושא "דילמה" עם שם משפחה ועיר מגורים וגם אתם תיכנסו להגרלה על פרסים שווים

| מי אני?

1. עוצב על ידי האחים גבריאל ומקסים שמיר.
2. נבחר מתוך 450 הצעות שונות.
3. מופיעים עליו מנורה וענפי זית.
4. צורת המנורה שבו זהה לזו המופיעה על שער טיטוס.
5. מופיע על מסמכים רשמיים של מדינת ישראל.

אלא, לאלה, לה טלמוד אלא

הצטרפו למאות אלפי לומדי הדף היומי, פתחו שיעור שבועי אצלכם בקהילה

כל קהילה שתצטרף, תקבל את העלון השבועי עפ"י הכמות הנצרכת בקהילתה בחינם עד פתח הבית! לרישום סרקו את הקוד.

לומדי התלמוד הישראלי- קהילת 'לימוד הורים וילדים' קרית ארבע-חברון

חדש של מושג

מינהל החינוך הדתי הפיקוח על הוראת תלמוד ותושבע"פ

זכר לחורבן

קיימים מנהגים שונים שיהודים נהגו לעשות כזכר לחורבן בית המקדש. כך למשל משאירים שטח לא מסויד בגודל אמה על אמה על הקיר מול הכניסה לבית, כזכר לחורבן, ומתחת לחופה בחתונה החתן שובר כוס כדי להזכיר את החורבן גם בזמן השמחה, ולהראות שהיא אינה שלמה כל עוד בית המקדש חרב.

היחידים
לוחים

התבוננו היטב בציור וענו על השאלות הבאות:

- 1 מה הוא האירוע המצויר כאן?
- 2 מי היא הדמות הניצבת על הכרכרה בצד ימין?
- 3 מיהם האנשים הסוחבים את המנורה?
- 4 מהו המבנה המצויר בצד שמאל, היכן הוא נמצא ואיך הוא קשור לציור?

יִשְׂרָאֵל טַלְמֵד יִשְׂרָאֵל
 יִשְׂרָאֵל טַלְמֵד יִשְׂרָאֵל
 יִשְׂרָאֵל טַלְמֵד יִשְׂרָאֵל
 יִשְׂרָאֵל טַלְמֵד יִשְׂרָאֵל
 יִשְׂרָאֵל טַלְמֵד יִשְׂרָאֵל
 יִשְׂרָאֵל טַלְמֵד יִשְׂרָאֵל

סרקו את הבר-קוד, היכנסו לערוץ היו-טיוב של התלמוד הישראלי ותוכלו לצפות בעולם שלם של סרטים בנושאים שונים ומגוונים, מרתקים ומעניינים

מי אני?

1. אחד הכלים ששימשו בבית המקדש.
2. עשויה כולה מזהב טהור.
3. היו בה שבעה קנים.
4. הכוהנים הדליקו אותה בכל ערב.
5. מופיעה על סמל מדינת ישראל.

יִשְׂרָאֵל טַלְמֵד יִשְׂרָאֵל

5780 ה'תש"פ	5778 ה'תשע"ח	5727 ה'תשכ"ז	5708 ה'תשי"ח	5707 ה'תשי"ז	5699 ה'תרצ"ט	5657 ה'תר"ץ	5323 ה'רמ"ג	5260 ה'תש"ס	5258 ג'רזש ספרד	4900 ה'רמ"ב	4800 רש"י	4650 רבי סעדיה גאון	4260 ימי הביניים תקופת הראשונים	
2019 שנת סיום הטי"ם ללומדי הדף היומי	2017 70 שנה למדינת ישראל	1969 הרב אריה לויין	1967 מלחמת ששת הימים	1948 הקמת המדינה	1947 מלחמת העצמאות	1939 שואה	1897 הרצל	רבי יוסף קארו	1500 העת החדשה	1492 ג'רזש ספרד	ה'רמ"ב	רש"י	רבי סעדיה גאון	510 ימי הביניים תקופת הראשונים

דבר תורה

חכמינו מסבירים, כי משה רבנו התפלל 516 תפילות, כמינין המילה "ואתחנן", בכדי לשנות את הגזירה שמנעה ממנו להיכנס לארץ ישראל. דבר זה מפליא ביותר, שכן דרך העולם היא להתיימש לאחר מספר ניסיונות שלא צלחו, והנה משה ניסה פעם אחר פעם ולא התיימש, עד שהקב"ה בכבודו ובעצמו ביקש ממנו לחדול מתפילתו. הגמרא במסכת ברכות גם היא מדברת על כך שאם ראה אדם שהוא התפלל ולא נענה - עליו לשוב ולהתפלל ולא לוותר או להתיימש, כמו שכתוב: **"קוה אל ה' חזק..." וגם אם לא התקבלה התפילה, שוב פעם - "קוה אל ה'".** היכולת של האדם לקום ולאסוף את עצמו אחר כישלון או ניסיון שלא צלח, היא יכולת חשובה ומיוחדת אותה אנו לומדים מגדול נביאי ישראל - משה רבנו.

סדר נשים | מסכת גיטין, דף ע"א - ע"ד

דף ע"א: הבעל ממנה את הסופר לכתוב גט

אדם שרצה לכתוב לאשתו גט, פגש שני אנשים ואמר להם: תסדרו עבורי גט. הלכו השנים לסופר ואמרו לו: פלוני אמר לנו לסדר לו גט. תכתוב, אפוא, גט כריתות לאשתו. הסופר כתב גט, שני עדים חתמו עליו, ונתנו את הגט לאישה. תלמיד חכם אשר בקיא בדיני גיטין שמע על המקרה ואמר להם: **"כיצד אתם עורכים גט בלי אנשים תלמידי חכמים שלמדו את כל ההלכות ובקיאים בדינים השונים? מכיון שאתם לא בקיאים בהלכות אתם עלולים לגרום לתקלה גדולה מאוד. הבעל בעצמו צריך למנות את הסופר שכותב את הגט. לפי מה שאתם מספרים הבעל בכלל לא דיבר עם הסופר ולכן הגט פסול".**

דף ע"ב: תנאים בגיטין

אדם שהיה חולה מאוד אמר לאשתו: **"אם חס וחסלילה לא אבריא ממחלתי ואמות, את לא תוכלי להתחתן עם אדם אחר עד שתקבלי חליצה מאח שלי, כי אין לנו ילדים, ואישה שבעלה מת בלי ילדים צריכה להתיבם לאח של בעלה או לקבל ממנו חליצה. אני מציע, שאתן לך גט כריתות ואעשה תנאי: את מגורשת כבר מעכשיו אם אמות מהמחלה.** אם תהיי מגורשת, לא תצטרכי חליצה מאחי, כי לא תהיי אשתי". אחרי ימים אחדים, התרחשה באזור רעידת אדמה. רבים נספו, ובהם הבעל. **מה דינה של האישה? היא אינה מגורשת, כי בפועל הבעל לא מת מן המחלה אלא מרעידת האדמה, והתנאי לא התקיים.**

דף ע"ג: אחריות המוכרים על הובלת הסחורה

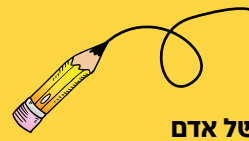

מעשה בשני אמוראים שקנו שומשומים ליד הנגה, והמוכרים שכרו ספנים שייבילו על ספינתם את השומשומים לבינתם של הקונים. ומה יקרה אם בדרך הספינה תטבע, או אולי שקי השומשום יפלו לנהר, או גברים יגנבו אותם? **האם מוכרי השומשום אחראים על השקים? התשובה היא חיובית, מפני שכן היה ההסכם בין הקונים לבין המוכרים, שהמוכרים מתחייבים על כל נזק או אונס שיקרה עם השקים.** ומה ארע בסופו של דבר? המעבר בנהר נסגר לתנועה, כי השלטונות החליטו להקים בו סכר. עכשיו היו צריכים להוביל את הסחורה על גבי חמורים, וזה כבר באמת עסק יקר הרבה יותר מהובלה על גבי ספינה, כי הדרך ארוכה בהרבה. פנו הקונים אל המוכרים ואמרו: תשלמו לנו את התוספת שאנחנו צריכים להוסיף כדי להוביל את הסחורה על גבי חמורים, שהרי אתם התחייבתם לשלם. **כשהגיע המקרה לפני רבא, הוא פסק שהמוכרים פטורים מזה. אמנם הם התחייבו לשלם נזקים שיכולים להתרחש בדרך, אבל ההתחייבות שלהם אינה כוללת מקרים נדירים כמו סגירת הנהר לפתע על ידי השלטונות.**

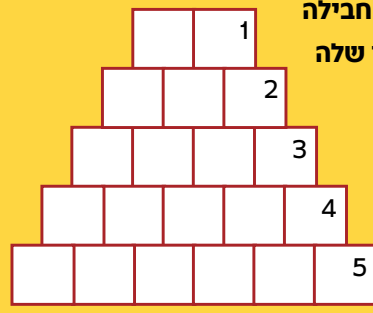
דף ע"ד: הבעלות על הבית בשנה הראשונה

בתורה נאמר כי **מי שקונה בית בארץ ישראל בעיר שמוקפת בחומה מימות יהושע בן-נון, הבית אינו שגך לקונה לגמרי עד שתחלוף שנה מיום המכירה.** כלומר: בתוך השנה הזו יכול המוכר לבוא אל הקונה, להחזיר לו את דמי המכירה ולקחת את הבית בחזרה. רק אם במהלך השנה המוכר לא החזיר את הכסף, הבית נהיה שגך לקונה לעולם. בדרך זה לומדים כי לפעמים אדם שקנה בית היה מתחבא ביום האחרון של השנה במקום שאי אפשר למצוא אותו, כי הוא לא רצה שהמוכר ימצא אותו, יחזיר לו את הכסף ויקח לו את הבית. **ראה זאת הלל הזקן ותיקו, שהמוכר יכול להשליך את הכסף לתוך לשכה מיוחדת שהוכנה לצורך הדבר, וכך הבית חוזר להיות שלו אפילו שהוא לא נתן את הכסף לידיו של הקונה.**

חידת פירמאידה

1. אחד השבטים
2. חברת אוטובוסים
3. מחלישה את כוחו של אדם
4. צרור, חבילה
5. הבוהן שלה

טללזא 'טלזא (טללזא 'טלזא)
'טלזא 'טלזא (טללזא 'טלזא)

שאלות השבוע

1. איזה יין עדיף לשתות בליל הסדר?
2. אילו דברים מחלישים כוחו של אדם?
3. מדוע אנשים שמכרו בית היו מתחבאים כשעברה שנה?

בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בפרס איכותי. את התשובות יש לשלוח עד יום רביעי שלאחר השבת של אותו עלון עד השעה 14:00, למייל talmudhagrala@medison.co.il יש לציין את מס' העלון עליו אתם עונים.*בפיקוח רואה חשבון

